

Rehoľný život – jeho miesto v súčasnej spoločnosti

Prednáška pre stretnutie novicmajsteriek a noviciek v Nitre

1. – 3. október 2010

Každý deň musí rehoľník čeliť alebo bojovať s otázkami – márnim svoj čas, keď zostávam na tomto mieste? Čo je duchovnou podstatou rehoľného života? Aká je spiritualita súčasného rehoľného života? Čo ju robí svätou teraz? Aká je práca rehoľníkov teraz? Aké sú čnosti, ktoré sú požadované, čo skúša naše zasvätenie sa a čo robí svet bližšie k Božiemu kráľovstvu a človeka bližšie k Pravde života? Tieto otázky sú opodstatnené.

Rehoľník sa musí pozrieť na duchovnú disciplínu svojho života a spoznať, že asketika života sa môže zmeniť, ale charakter a kvalita života sa nezmenia vôbec. Musia spoznať, že služba, ktorú vykonávajú, nie je znakom poklesu, ale že práve tam sa môže začať nový život. Musia si veľmi dobre vybrať svoju duchovnú víziu nie z popola slávnej minulosti, ani zo snov o krásnej budúcnosti, ale z výziev súčasnosti. Vyber si Boha a nie to, kde Boh žije.

Žiadna rehoľná komunita nemôže urobiť všetko, čo musí byť urobené. Rehoľníci však robia to, čo nebolo urobené, aby aj iní videli a robili to isté.

Objavuje sa i otázka: Čo robia rehoľníci v spoločnosti? Otázka by však mala znieť: Kým musia byť rehoľníci v spoločnosti? A v tom je rozdiel. O rehoľnom živote sa uvažovalo ako o kanonickej forme živote viac ako o charismatickej forme života; viac o súbore pravidiel, ktoré je treba dodržiavať, ako o súbore ideálov, ktoré musíme hľadať. Považoval sa skôr za službu ako za znamenie. Ak je služba viac ako znamenie, ktoré robí rehoľný život významným, potom, ak sa práca z akéhokoľvek dôvodu ukončí, rehoľný život sa dostáva do rizika. Svet, ktorý sa okolo nás mení, mení aj nás. Dôležitou vecou je preto, aby sme sa stali tými, kými máme byť vo svete, ktorý má nový začiatok a zahŕňa i nás.

Je dôležité si uvedomiť, že rehoľný život nie je dokonalý stav pre dokonalých ľudí. Dokonalosť sa tu dokonca ani nepredpokladá. Je to stav života, kde sa predpokladá úsilie, spojené i s neúspechom. Iba cez vedomie vlastnej krehkosti môže byť rehoľník svedkom a môže dávať nádej iným.

Ľudia sa pýtajú: Čo robíte v kláštorech? Starší odpovedajú: Padáme a vstávame, padáme a vstávame, padáme a vstávame znova. Rehoľná snaha, úsilie, nie rehoľná dokonalosť, to je veľmi významné pre rehoľný život.

Sami rehoľníci odzrkadľujú zápasy doby tým, že im čelia, pracujú s nimi vo svojich vlastných životoch, nie tým, že od nich utekajú. Rehoľný život vo svojom neustálom úsilí dávať a hodnotiť duchovnú energiu kultúry tohto veku ukazuje záležitosti, s ktorými musíme jednať, objavuje dary i zlo a rozvíja múdrosť. Možno sú to otázky týkajúce sa nezávislosti, konzumizmu, individualizmu, komunity, uspokojovania vlastných potrieb, sexuality, verejnej morálky a rehoľného života. Nebezpečenstvo obnovy rehoľného života môže byť, že rehoľné kongregácie odrážajú kultúru, ale zabúdajú na to, že ju majú vyzývať.

Oživenie rehoľného života nespočíva v tom, že budeme rozdielne od kultúry, v ktorej sme rástli, ale v tom, že budeme udržiavať hodnoty, ktoré je treba zachrániť. História to tiež

potvrďuje. Rehoľníci boli úspešní nie preto, čo robili, ale preto, čo do spoločnosti priniesli, kým boli – kontemplatívnymi kritikmi, vášnivými prorokmi.

Čo dnešný rehoľník potrebuje je kultivácia hodnôt, čností, duchovnej disciplíny, ktorá ho uschopní odpovedať na potreby sveta s osobnou silou, vo vedomí kontemplácie.

Aby sme boli v dnešnej kultúre efektívni, musíme mať pôvodnú identitu. Vôbec neplatí, že rehoľný život je viac nábožný ako iný stav života. Je to preto, že taký musí byť. Je zasvätený a zodpovedný za pozdvihnutie duchovnej úrovne, za pritiahnutie pozornosti tohto sveta na duchovný rozmer svojich skutkov. Musí prisľubovať, musí ohlasovať v prospech duchovného hľadania.

Aké hodnoty a čnosti sú potrebné k tomu, aby rehoľný život bol svätý, aby zachraňoval civilizáciu, šíril vieru a staral sa o tých, o ktorých nikto neprejavuje záujem? Je rehoľný život taký, že sa stretá s najväčšími potrebami tohto sveta? Aké kvality sú potrebné, aby mohol priviesť iných do evanjeliového života? Čo je čnostné, čo je sväté v tom, ako to chápe dnešný svet? Čo je v rehoľnom živote dneška také, že to bude bezpečné i v zajtrajšom svete?

Musíme si uvedomiť, že zmyslom rehoľného života nie je prežiť. Zmyslom je prorocký rozmer. Úlohou rehoľného života je zviditeľniť radostnú zvesť pre náš čas. Našou úlohou je posvätiť prítomnosť. Čo teraz rehoľný život potrebuje je to, aby sme boli znova úplne zapálení.

- Genezis: Jakub – Rachel – Lia

Spiritualita rehoľného života dnes akoby nemala nič spoločné so spiritualitou kríža a vzkriesenia. Spiritualita našich čias je skôr spiritualitou Bielej soboty – je to spiritualita zmätku, nejasnosti, zdesenia, úžasu neefektívnosti a bezmocnosti, viery v temnote a moci nádeje.

Rehoľný život nie je iba iný spôsob života. Je to spôsob života úmyselne organizovaný na to, ako hľadať Boha. Pre rehoľníka ponorenie sa do Boha sa stane jednoducho rozhodujúcim motívom v jeho živote a tie ďalšie sú mu podriadené. Často nás však zvedú iné vysvetlenia rehoľného života, ktoré sú cenné a do určitého stupňa pravdivé / ako sú napr.: dali sme sa do služby chudobným, dali sme sa do služby premien, evanjelizovali sme a obnovovali až do vyčerpania,.../ Všetky tieto dôvody sú dobré a potrebné, sväté a hodné pozornosti. Rehoľník je ten, kto v prvom rade a predovšetkým, vždy a za akýchkoľvek okolností hľadá Boha. Preto sa musíme koncentrovať nie na to, čo rehoľníci robia, ale na to, prečo to robia a kým majú byť. Majú to byť **hľadači Boha**, takí, ktorí stoja ako majáky v noci, aby iní pamätali a nikdy nezabudli na jediný zmysel všetkého, čo robia. Inak by sa rehoľný život stal iba jednou zo sociálnych inštitúcií namiesto toho, aby bol centrom kontemplácie, kde ako dúfame, sa Boh dotýka ľudstva.

- Abrahám

Rehoľný život v tejto dobe je tiež o tom, že máme **držať nažive Boží hlas**, nezáleží na tom, čo sa stane s prácou kongregácie, so štruktúrami, alebo aké sú okolnosti a situácie, ktoré nám Pán pošle.

Rehoľník, ktorý nemá **účasť na duchovnom živote**, žiaden nemá, nezáleží na tom akákoľvek dobrá je jeho motivácia. Bez pestovania duchovného života nemáme čo odovzdať tým, ktorí prídu po nás.

Rehoľník sa vloží úplne do náručia Krista, do mysle Boha a nič nebude stačiť, iba to, že sa stane tým, koho hľadá: milosrdným, milujúcim, pravdovravným, takým, ktorý hovorí – chod' a rob podobne. **Jeho srdce je plné Boha.**

Rehoľný život potrebuje teraz kultiváciu posvätného. Bez silného, jasného svedectva duchovného života ponoreného do Krista a zakoreneného v evanjeliu i tá najlepšia práca nie je rehoľná. Sám život sa potom stane neplodným. Preto **musíme** žiť taký duchovný život - každý deň, v každej situácii, aby bol plameňom, ktorý môžu všetci vidieť. Duchovný život, ktorý je hlboký, pravidelný, jasný, takže naši protivníci ho nemôžu prekonať.

Ak nás nič nedrží a nič nezvedie, potom sme slobodní k tomu, že môžeme **byť svedomím iných.**

Príbeh: Tibet – mnísi

Rehoľník, ktorý je slobodný, odpútaný, zameraný na Boha, prináša do spoločnosti nebezpečenstvo. Ale najprv sa musí chcieť stať novým človekom. Rehoľník sa najprv musí obrátiť.

Ale ako a k čomu?

Samozrejme bližšie k Bohu a pomôcť mu v tom môžu evanjeliové rady. Musí sa stať živým svedectvom.

Naše sľuby sú verejným svedectvom evanjeliových hodnôt. Verejným svedectvom. Niečím, čo verejnosť môže vidieť, v čom môže mať nádej. Nie je to niečo, čo si svätí ľudia držia iba pre seba, lebo sa boja sveta a preto z neho utekajú. Sľuby nás vedú k tomu, aby sme dali naše životy za vec, s ktorou súhlasíme a nesnažiť sa zutekať pred vecou, s ktorou nesúhlasíme. Ak je to naozaj takto, tak potom dnešný svet potrebuje naše sľuby tak, ako nikdy predtým.

Prečo byť rehoľnou sestrou? Aká je hodnota rehoľného života?

A prečo nebyť rehoľníčkou? Faktom je, že pre niektorých ľudí rehoľný život je cesta, ktorá ich najlepšie volá k tomu, aby boli najlepšimi, akými sa môžu stať. Nie je to lepšia cesta, nie je to ani vyššia cesta, ale je to jediná cesta, aby žili naplno s Božou vôľou, v Božom duchu, pre Božie kráľovstvo.

Pokiaľ ľudská duša túži po pravde života, po čomsi nehmateľnom a pokiaľ sú rehoľníci zakorenení v duchovnej stránke života, rehoľný život bude stáť za to a bude potrebný.